

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 13. maj 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Kristian Gyde Poulsen
Sagsnr.: 2014-0035-0229
Dok.: 1153396

UDKAST TIL TALE
til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål F
fra Folketingets Kulturdvalg

Samrådsspørgsmål F:

”Justitsministeren bedes i detaljer redegøre for:

- Hvilke initiativer ministeren har taget på baggrund af artiklen i BT den 28. april 2014: "De blev overvåget af Se og Hørs ulovlige spion: AFLUREDE HÆVEKORT" i forhold til at sikre at alle relevante myndigheder, herunder politiet har iværksat en tilbundsgående undersøgelse af de fremsatte påstande om ulovlig overvågning af de kongelige og kendte fra ugebladet Se og Hørs side.
- Hvilke initiativer ministeren har taget for konkret at undersøge beskyldningerne om lækede oplysninger, betaling med sorte penge m.v. fra ugebladet Se og Hør til en medarbejder hos Nets/PBS?
- Hvilke initiativer ministeren vil tage fremadrettet for at styrke beskyttelsen af private data samt højne de etiske standarder i den danske presse, såfremt det viser sig, at oplysningerne er korrekte?”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. Med samrådsspørgsmål F har udvalget anmodet mig om at redegøre for en række spørgsmål i relation til den seneste tids afsløringer af ulovlig overvågning af en række kongelige og kendte personer.

De afsløringer, som har været omtalt i medierne i den seneste tid, er kommet bag på mig og vist også alle andre.

At der skal være foregået så systematisk og omfangsrigt misbrug og spredning af personoplysninger overrasker og bekymrer mig.

Der er i øjeblikket en række undersøgelser i gang, som skal klarlægge, hvad der præcis er foregået i sagen. Og der er vist endnu ingen, der har et fuldt overblik i sagen. Min redegørelse over for Retsudvalget er derfor i nogen grad baseret på den viden, jeg har ud fra mediernes omtale af sagen.

2. Som det også er fremgået af mediernes omtale af sagen, har Københavns Vestegns Politi iværksat efterforskning af de beskyldninger om ulovlig overvågning, der har været fremme.

Københavns Vestegns Politi har over for mig oplyst, at politikredsen den 28. april 2014 blev orienteret om, at en tidligere journalist på Se og Hør ville udgive en bog, hvoraf det skulle fremgå, at bladet over en periode fra 2007 til 2012 skulle have modtaget oplysninger om kendte personers dankorttransaktioner fra Nets med henblik på, at bladets journalister kunne følge de kendte.

På baggrund heraf besluttede ledelsen i Københavns Vestegns Politi samme dag, at politiet skulle indlede efterforskning i den konkrete sag. Efterfølgende har en række enkeltpersoner i øvrigt indgivet anmeldelser i sagen.

Københavns Vestegns Politi er således nu i færd med at efterforske sagen, ligesom politiet i den forbindelse er ved at overveje, hvilke bestemmelser i straffeloven, persondataloven og den øvrige lovgivning der i givet fald måtte være overtrådt.

I den sammenhæng skal politiet også tage stilling til, hvilke fysiske og juridiske personer der kan have overtrådt den relevante lovgivning.

Københavns Vestegns Politi har endvidere oplyst, at der er tale om en – både faktisk og retligt – stor og kompliceret sag, som kræver en omfattende efterforskning. Samtidig er der tale om en sag, der har en stor offentlig interesse og bevågenhed, ligesom der kan være tale om, at flere privatpersoner er blevet udsat for en krænkelse.

Rigsadvokaten har på den baggrund over for Københavns Vestegns Politi tilkendegivet, at den konkrete sag skal prioriteres. Men Rigsadvokaten har samtidig konstateret, at det – i lyset af sagens omfang og karakter – ikke vil kunne undgås, at det vil tage en vis tid at efterforske sagen til bunds.

Rigsadvokaten har i øvrigt aftalt med politiet, at den overordnede anklagemyndighed løbende vil blive holdt orienteret om sagen.

3. Derudover har Finanstilsynet iværksat en undersøgelse af sikkerheden hos Nets. Herom har Erhvervs- og Vækstministeriet oplyst, at da Finanstilsynets tilsynsvirksomhed er omfattet af en skærpet tavshedspligt, er det ikke muligt at oplyse om den konkrete sag.

Jeg har derfor ikke mulighed for at komme nærmere ind på Finanstilsynets undersøgelse i sagen.

Og spørgsmål herom må i øvrigt rettes til erhvervs- og vækstministeren, som Finanstilsynet hører under.

Herudover er jeg bekendt med, at Datatilsynet har stillet Se og Hør en række spørgsmål i anledning af sagen for at få afklaret, om regler i persondataloven er blevet overtrådt.

Og i forhold til sikkerheden i NemID-systemet er jeg bekendt med, at Digitaliseringsstyrelsen, som er ansvarlig for NemID-løsningen, har modtaget en redegørelse fra Nets i sagen, der viser, at der ikke har været læk eller anden misbrug af oplysninger.

Digitaliseringsstyrelsen har – som følge af de brud på sikkerheden, der øjensynligt har været – ikke desto mindre krævet, at Nets strammer yderligere op på den i forvejen høje sikkerhed, og at Nets forstærker deres sikkerhedsprocedurer og interne kontroller.

Desuden vil Digitaliseringsstyrelsen skærpe kravene til den uafhængige kontrol af sikkerheden i NemID, som styrelsen regelmæssigt får lavet og følger op på.

Og i forhold til de forlydender, der har været om, at også ansatte hos flyselskabet SAS har udleveret oplysninger om kongelige og kendte til Se og Hør, så har transportministeren tilkendegivet, at han vil iværksætte en undersøgelse heraf. Og jeg har forstået, at Datatilsynet også overvejer at stille SAS en række spørgsmål herom.

4. Herudover er det fremgået af mediernes omtale af sagen, at også Nets og Aller har iværksat undersøgelser i sagen.

Nets har i en offentliggjort redegørelse af 5. maj 2014 oplyst, at Nets har igangsat en omfattende undersøgelse af sagen, og Nets oplyser at kunne konstatere adfærdsmønstre, som underbygger, at der kan være sket et misbrug, som beskrevet i pressen. Den information oplyser Nets

at have overdraget til myndighederne og politiet til brug for den videre efterforskning.

Nets har samtidig oplyst, at man forstærker de kontrolfunktioner, som skal sikre, at medarbejdere, som har adgang til fortrolige data, ikke misbruger denne adgang. Nets vil, indtil gennemgangen af deres kontrolsystemer har fundet sted, skærpe sikkerhedskontrollen ved, at eksterne revisorer gennemfører yderligere stikprøvekontroller af adgange og logs.

5. Det er altså i øjeblikket ved at blive undersøgt nærmere af både de relevante myndigheder og implicerede virksomheder, hvad der er foregået i sagen, hvilke regelsæt der eventuelt måtte være blevet overtrådt, og om der er grundlag for sanktioner i den anledning.

6. Der er ingen tvivl om, at afsløringerne om Se og Hørs overvågning meget tydeligt peger på nogle udfordringer med datasikkerheden rundt omkring.

Det skal vi selvfølgelig gøre noget ved.

Borgerne skal kunne have tillid til, at oplysninger om dem ikke misbruges eller spredes uberettiget.

Og som jeg flere gange har givet udtryk for, vækker det selvfølgelig stor bekymring hos mig, når oplysninger om brug af kreditkort og andre private oplysninger misbruges.

Jeg har derfor bedt mine embedsmænd sammen med Erhvervs- og Vækstministeriet om at kortlægge beskyttelsen af oplysninger om borgernes elektroniske betalinger mv.

Viser det sig herefter, at der er brug for nye initiativer på området, vil de blive gennemført. Og det gælder, uanset om det er ny lovgivning, stærkere tilsyn, skrappe krav eller noget helt fjerde, der viser sig at være behov for.

7. Når det er sagt, så er det jo ikke sådan, at der i dag ikke gælder regler om beskyttelse af personoplysninger i vores lovgivning.

Persondataloven indeholder generelle regler herom, mens der visse steder i den øvrige lovgivning findes særlige regler herom, f.eks. på det finansielle område.

Om de regler om beskyttelse af personoplysninger, som i dag findes i persondataloven, kan jeg oplyse følgende:

Persondatalovens kapitel 11 indeholder en række bestemmelser om, hvilke sikkerhedsforanstaltninger der skal træffes i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Det følger bl.a. af disse regler, at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Det samme gælder for såkaldte databehandlere.

Kravene om fornødne sikkerhedsforanstaltninger er for offentlige myndigheders vedkommende uddybet i den såkaldte sikkerhedsbekendtgørelse.

For private virksomheder er der ikke fastsat regler til uddybning af persondatalovens krav, men der gælder naturligvis det, at der skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger. In-

den for denne ramme er det i første omgang overladt til den enkelte virksomhed eller person at vurdere, hvilke sikkerhedsforanstaltninger der er fornødne. Ved vurderingen heraf må Datatilsynets praksis og retningslinjer naturligvis tages i betragtning.

Herudover indeholder persondataloven regler, der regulerer tilfælde, hvor oplysninger overlades til en såkaldt databehandler – dvs. en ekstern leverandør eller lignende, der alene behandler oplysningerne på vegne af en dataansvarlig myndighed eller virksomhed.

I sådanne situationer skal den dataansvarlige myndighed eller virksomhed sikre sig, at databehandleren kan træffe de påkrævede tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, og påse, at dette sker.

Datatilsynet, der er en uafhængig myndighed, fører tilsyn med, at persondatalovens regler overholdes. Dette tilsyn føres bl.a. ved at tage på inspektioner, behandle klager og tage sager op af egen drift.

8. Herudover findes der som nævnt på en række andre områder særlige regler om, hvordan personoplysninger skal beskyttes.

Det gælder ikke mindst på det finansielle område.

Om disse regler har Erhvervs- og Vækstministeriet over for mig oplyst følgende:

Lov om betalingstjenester og elektroniske penge regulerer virksomheder, som udfører betalingstjenester og behandler transaktionsdata. Nets er et betalingsinstitut, der har tilladelse efter betalingstjenesteloven.

Det er bl.a. en betingelse for at opnå og bevare en sådan tilladelse, at virksomhedens kontrol- og sikkerhedsmæssige foranstaltninger er forsvarlige.

Betalingsstjenesteloven foreskriver desuden, at et betalingsinstitut bl.a. skal have interne kontrolprocedurer og betryggende kontrol- og sikkerhedsforanstaltninger på IT-området.

Det er Finanstilsynet, der giver tilladelse til betalingsinstitutter, der opfylder lovens krav. Finanstilsynet fører også tilsyn med, at virksomheden opfylder disse krav.

Herudover er Nets underlagt de krav om betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området, der efter lov om finansiel virksomhed gælder for såkaldte fælles datacentraler.

Disse krav omhandler bl.a. udarbejdelse af en it-sikkerhedspolitik og krav om, at direktionen skal sikre, at it-sikkerhedspolitikken efterleves og uddybes i procedurer.

Endvidere er Nets underlagt bekendtgørelsen om systemrevisionens gennemførelse i fælles datacentraler, der bl.a. stiller krav til den eksterne og interne systemrevision.

Det er Finanstilsynet, der fører tilsyn med, at de fælles datacentraler efterlever de særlige regler om it-sikkerhed, der gælder på det finansielle område.

9. Der gælder altså i vidt omfang regler om, hvordan personoplysninger skal beskyttes.

Som nævnt viser afsløringerne om Se og Hørs overvågning imidlertid meget tydeligt, at der er nogle udfordringer med datasikkerheden rundt omkring.

Om dette skyldes, at reglerne ikke er gode nok, eller at de ikke efterleves, skal jeg ikke gøre mig klog på på nuværende tidspunkt.

Men vi skal selvfølgelig se på, om vi kan gøre noget ved problemet.

Det er imidlertid for tidligt at konkludere på, hvad der præcist er behov for fremadrettet. Der er på nuværende tidspunkt ikke mindre end 6-7 forskellige undersøgelser i gang, og der gennemføres som nævnt også en kortlægning af beskyttelsen af oplysninger om borgernes elektroniske betalinger mv.

Jeg vil derfor heller ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til de mange konkrete forslag, der allerede har været fremført.

Men som jeg har sagt, skal der ikke herske tvivl om, at jeg er fuldstændig klar til at handle, når vi kender behovet.

Og hermed vil jeg takke for ordet.